

Список використаних джерел:

1. Васиньова Н.С. Управління налагодженням взаємодії закладів вищої освіти та територіальних громад у сучасних умовах. *Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»*. №14. 2022. С. 56 – 63. URL: <https://ul-journal.org/index.php/journal/article/view/199>
2. Васиньова Н.С. Роль партнерської взаємодії закладів вищої освіти та територіальних громад в умовах війни в Україні. *Moderní aspekty vědy: XXIV. Díl mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.* 2022. str. 617. С. 211 – 222. URL: <http://perspectives.pp.ua/public/site/mono/mono-24.pdf>
3. Кравченко О. І. Напрями розвитку взаємодії органів місцевого самоврядування із закладами вищої освіти. Публічне адміністрування та національна безпека. 2022. №8. URL: <https://www.inter-nauka.com/issues/administration2022/8/8481>

Лешанич Світлана Євгеніївна

Івано-Франківський навчально-науковий юридичний інститут національного університету «Одеська юридична академія»
кандидат економічних наук, старший викладач кафедри міжнародного, конституційного та адміністративного права

ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Для розвитку територіальних громад має значення економіко-правові аспекти, які розроблені законодавством та економічною політикою держави. Забезпечення економічної та правової стабільності територіальних громад є місцем для їх розвитку та забезпечення благополуччя мешканців. Врахування цих аспектів дозволяє створити сприятливе середовище для інвестицій, росту бізнесу та підвищення якості життя в територіальних громадах.

Розвиток територіальних громад в умовах війни в Україні має власні, особливі економіко-правові аспекти, які враховують особливості конфлікту та забезпечення економічної безпеки. Ось декілька ключових аспектів:

Фінансування та бюджетування. Забезпечення фінансування територіальних громад в умовах війни важливе для забезпечення функціонування місцевого самоврядування та реалізації соціальних та економічних програм. Держава може виділяти додаткові ресурси для тих громад, які перебувають у зоні конфлікту, і передбачати особливі фінансові механізми.

Права власності та земельні відносини. Забезпечення права власності та управління земельними ресурсами в умовах війни важливе для підтримки економічної діяльності та розвитку територіальних громад. Законодавство повинно передбачати захист власності та права на землю.

Податкова політика. В умовах війни важливо регулювати податкову політику так, щоб сприяти економічному відновленню та розвитку. Можливі

пільги та стимули для підприємств, які працюють в тих територіальних громадах, що перебувають в зоні конфлікту.

Залучення інвестицій. Крім того, в умовах конфлікту можуть існувати можливості для залучення інвестицій у розвиток територіальних громад. Законодавство може сприяти привабливості інвестиційного клімату та надавати пільги для інвесторів.

Господарська діяльність. Правові рамки повинні сприяти господарській діяльності в умовах війни, включаючи можливість здійснення зовнішньоекономічної діяльності та розширення ринків збуту.

Забезпечення безпеки. Важливий аспект – забезпечення безпеки підприємств та мешканців територіальних громад в умовах війни. Це включає в себе правові рамки для охорони підприємств, заходи кібербезпеки та захист від можливих загроз.

Соціальні аспекти. Розвиток територіальних громад повинен також забезпечувати соціальні потреби населення, включаючи освіту, охорону здоров'я, соціальний захист та інші. Законодавство повинно передбачати заходи для задоволення цих потреб.

Міжнародна підтримка. У разі війни важлива підтримка та співпраця з міжнародними партнерами та організаціями. Правові рамки повинні сприяти взаємодії та отримувати допомогу.

Процес розвитку кожної громади залежить від підтримки підприємницьких ініціатив стейкхолдерами: владою, громадою та бізнесом [1, С.124].

Правові аспекти, відповідно до Постанови [2] п. 4. визначено критерії належності громади до території відновлення, якщо вона відповідає хоча б 1 з критеріїв:

- 1) «на території територіальної громади відбувалися бойові дії»;
- 2) «територія територіальної громади або її частина була тимчасово окупована»;
- 3) «на території територіальної громади наявні руйнування об'єктів критичної та соціальної інфраструктури, об'єктів житлового фонду внаслідок ведення бойових дій та/або обстрілів»;
- 4) «територія територіальної громади характеризується значним переміщенням населення до інших регіонів та/або інших держав та різким погіршенням рівня соціально-економічного розвитку за такими показниками»: чисельність населення, рівень безробіття, кількість ВПО, зменшення обсягу надходжень від сплати податків та зборів до загального фонду місцевого бюджету.

Віднесення до територій відновлення стає можливим, якщо територія такої ТГ не належить до територій активних бойових дій та тимчасово окупованих російською федерацією територій [2].

Перелічені нами аспекти вимагають розроблення правових механізмів та дотримання їх в умовах війни, щоб забезпечити стійкість та соціально-економічний розвиток територіальних громад.

Список використаних джерел:

1. Ємець О.І. Управління розвитком підприємницьких ініціатив в територіальних громадах II Міжнародна науково-практична конференція «Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти» 9 червня 2022 р., Миколаїв-с.Коблеве., 2022. С.123-125.

2. Про затвердження порядків з питань відновлення та розвитку регіонів і територіальних громад. Постанова Кабінету Міністрів України від 18 липня 2023 р. № 731 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/731-2023-%D0%BF#Text> (дата звернення 23.10.2023 р.).

Орлів Мар'яна Степанівна

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна

*доктор наук з державного управління, доцент,
завідувач кафедри євроінтеграційної політики*

УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДХОДІВ ДО РОЗРОБЛЕННЯ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Російська збройна агресія актуалізувала необхідність удосконалення підходів до державної регіональної політики України, відновлення одних територій та розвитку інших, адже вони опинились в різних умовах. Тому до Закону України «Про засади державної регіональної політики» (незмінного з 2015 року, незважаючи на потреби реалізації реформи децентралізації) у липні 2022 року Верховна Рада України внесла такі зміни [1]:

– до документів стратегічного планування державної регіональної політики включено стратегії розвитку територіальних громад (стаття 7);

– місцеві ради раніше могли, а тепер мають затверджувати стратегію розвитку територіальної громади протягом дванадцяти місяців з дня затвердження відповідної регіональної стратегії розвитку, а також забезпечувати її фінансування та реалізацію (стаття 16);

– розроблення регіональних стратегій здійснюється з урахуванням стратегій розвитку територіальних громад, якщо вони розроблені та затверджені

у встановленому порядку (стаття 10);

– документи стратегічного планування і реалізації державної регіональної політики повинні узгоджуватися з відповідною містобудівною документацією (стаття 7);

– перелік принципів державної регіональної політики доповнено принципами інтегрованого розвитку, інклюзивності, рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, уточнено зміст інших принципів, зокрема, субсидіарності, згуртованості, співробітництва та ін. (стаття 3);

– введено нові терміни, зокрема, «місцева програма розвитку», «проект місцевого розвитку», «функціональний тип території» та ін. (стаття 1);

– розділ II доповнено статтями 11¹ «Стратегії розвитку територіальних громад», 11² «Функціональні типи території», 11³ «Планування відновлення